

KARTLEGGINGSUNDERSØKELSE:

***Hvordan har pandemien påvirket
klubbfeltet?***

**UNGDOM
OG FRITID**

Innholdsfortegnelse

Forord**s.2**

Sammendrag**s.2**

Bakgrunn for undersøkelsen**s.3**

Metode**s.3**

Pandemiens påvirkning på fritidsklubb**s.4**

Effektene av siste runde med restriksjoner.....**s.6**

Alternative aktivitetstilbud**s.8**

Besøksnivå etter gjenåpning.....**s.9**

Aktivitetsnivå etter gjenåpning**s.9**

Økonomiske konsekvenser av pandemien**s.10**

Konklusjon**s.11**

Forord

I januar gjennomførte vi en kartleggingsundersøkelse av hvordan covid19-pandemien har påvirket fritidsklubbfeltet. Undersøkelsen er den første i en serie av miniundersøkelser om ulike temaer som sendes ut månedlig til våre medlemmer. Funnene fra undersøkelsen deles med våre medlemmer, samarbeidsorganisasjoner, samt relevante myndigheter.

Sammendrag

Hovedfunnet i undersøkelsen er at de fleste klubbledere, 92,3 % av 131 respondenter, mener at pandemien har preget fritidsklubbfeltet litt eller svært negativt. I sine utdypende svar kommer det frem at hovedårsaken til dette er smittevernsrestriksjoner og nedstenginger som har ført til stort frafall, utfordringer med planlegging og kontinuitet, mindre ungdomsmedvirkning og dårligere relasjonsbygging, økende hærverk og ensomhet blant unge. Undersøkelsen viser at også at 73,8 % av klubbledere opplevde den siste runden med restriksjoner som negative for feltet grunnet frafall av brukere og utfordringer med etterlevelse av smittevern.

Av undersøkelsen kom det også fram at kun 22,3 % av klubbledere opplevde å ha et likt besøkstall ved gjenåpningen i høst som før pandemien, mens 33,8 % opplevde høyere besøkstall og 46,2 % lavere besøkstall. Samtidig kom det fram at de fleste, 42,3 % av klubbledere opplevde at klubben hadde et likt aktivitetsnivå etter gjenåpningen som før pandemien, mens 30 % opplevde å ha et lavere aktivitetsnivå og 27,6 % å ha et høyere aktivitetsnivå etter gjenåpningen. Sett i sammenheng, viser disse sprikende funnene at fritidsklubber, ungdomshus og liknende møteplasser står overfor ulike utfordringer framover. Mens noen har utviklet og/eller opprettholdt populære tilbud og rekruttert mange ungdommer, har andre opplevd et frafall der behovet for rekruttering framover er stort.

Relatert til dette kom det også fram at pandemien har ført til at 81,7 % av klubbene har gjennomført alternative eller delvis alternative aktiviteter under pandemien med variert suksess. Hovedsakelig er all eller noe drift flyttet utendørs eller over på digitale flater. Sist, men ikke minst, opplevde 70,8 % av klubblederne at pandemien har påvirket klubbfeltet økonomisk i liten grad. Dette skyldes trolig at et felt som allerede er dårlig stilt økonomisk ikke opplevde noen økning eller nedgang i inntekter under pandemien.

Bakgrunn for undersøkelsen

Fritidsklubbfeltet har, som resten av samfunnet, blitt påvirket i stor grad av covid19-pandemien. Det har eksisterende forskning, blant annet gjennomført av NOVA og Kjøsutvalget, slått fast¹. Fritidsklubbfeltet er den fritidsaktiviteten blant barn og unge som har hatt størst prosentvis fall i deltakelse under pandemien, hele 32 %, hvilket betyr at 30 000 barn og unge har mistet sitt fritidstilbud². Dialogen med medlemmene våre under pandemien har gjort oss oppmerksomme på at ulike klubber i ulike perioder har hatt forskjellige opplevelser og utfordringer. Formålet med denne undersøkelsen er å kartlegge mer systematisk hvordan klubbledere har opplevd at pandemien har påvirket deres møteplasser.

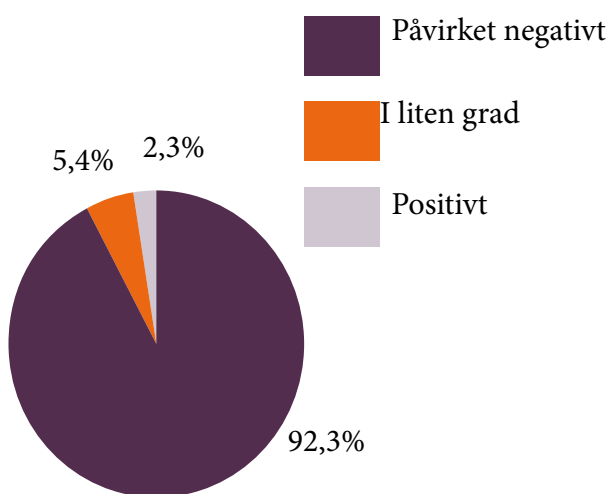
Metode

Undersøkelsen ble sendt ut til klubbledere i 650 fritidsklubber, ungdomshus og liknende åpne møteplasser på mail i februar. Undersøkelsen besto av 19 spørsmål der halvparten av disse dreide seg om klubbfeltet under pandemien og resten om Ungdom og Fritid. Fordi sistnevnte spørsmål ikke er relevant for denne rapporten er ikke funnene inkludert. Undersøkelsen hadde 131 respondenter totalt.

Med en populasjon på 650 klubbledere og et utvalg på 131 respondenter eller 20 % er det en sjanse for at resultatene i undersøkelsen er preget av tilfeldige utvalgsfeil da medlemsklubbene selv har valgt om de vil svare eller ikke. Eventuelle feil skal imidlertid ikke være systematiske, ettersom undersøkelsen ble sendt ut til hele populasjonen, og disse skyldes i så fall uflaks.

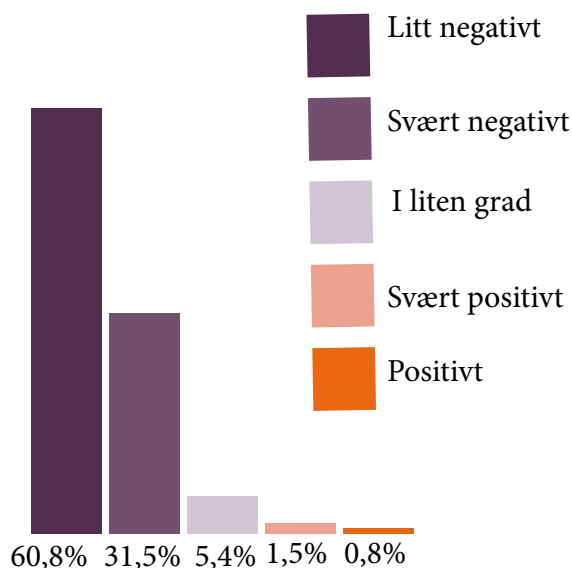
Pandemiens påvirkning på fritidsklubb

Hovedfunnet i denne undersøkelsen er at klubbledere mener at pandemien har preget deres fritidsklubber, ungdomshus og liknende åpne møteplasser i stor grad. 92,3 % av respondentene sier at pandemien har påvirket deres møteplass litt negativt eller svært negativt ved svar på spørsmålet «Hvordan vil du si at pandemien har påvirket dere?». Kun 2,3 % mener at pandemien har preget deres møteplass positivt,

mens 5,4 % rapporterer at pandemien har preget dem i liten grad.

120 av de 131 respondentene valgte å svare på oppfølgerspørsmålet «Ønsker du å utdype?». Disse svarene reflekterer prosentfordelingen over, og gir god innsikt i årsakene til hvorfor klubblederne fant at pandemien har preget deres møteplass negativt, positivt eller i liten grad.

En stor overvekt av tilbakemeldingene, 110 stykker, utdyper hvordan smittevernsrestriksjoner og nedstenginger har hatt negative virkninger for fritidsklubbfeltet over tid. 85 respondenter understreker eksplisitt at smittevernrestriksjonene har medført en nedgang i antall brukere ved deres fritidsklubb, ungdomshus eller liknende møteplass i en kort eller lengre periode:

«Før pandemien var klubbvirksomhet en veldig populær arena blant ungdommer. Pandemien har slaktet dette tilbudet og det kommer til å ta tid og kreve stor innsats for å bygge opp interessen og den vanen igjen».

«Avdelingene mister ungdom, og hele årskull blir borte».

«Frafall av de mest sårbare i lavterskel-aktiviteter. Foreløpig vanskelig å se effektene av dette».

«Litt mindre interesse og lavere oppmøte i perioder med strenge kohortinndelinger. Mye ekstraarbeid med tilrettelegging for smittevern».

«Mulighet til å ha betraktelig færre barn og unge på klubbene, mister medlemmer ved at mange kommer til full klubb. Stadig endring i regler gir mye ekstra arbeid og mye endringer for barn og unge».

Imidlertid vektlegger klubblederne forskjellige konsekvenser stenging og nedskalering av tilbud har hatt, inkludert utfordringer med planlegging og kontinuitet, mindre ungdomsmedvirkning og relasjonsbygging, økende hærverk og ensomhet blant unge, eller en kombinasjon av disse:

«Vi har jo måttet stenge ned i perioder, og ungdommene har ingen tilbud og blir til dels isolert hjemme. Ser tydelig en utvikling på ungdommene som viser at de er mindre vant til å være sosiale, de vet nesten ikke hvordan de skal oppføre seg ute blant folk. Vi har for første gang på sikkert 15 år hatt hærverk inne på klubben, der de har skadet vegger. Dette er en kjedelig utvikling».

«Har vært for redusert åpent. Har mistet mye av relasjonene vi har hatt til ungdommene og mistet oversikten over ungdomsmiljøet som helhet!»

«Vi har måttet dele opp gruppa, og dette frykter vi har "øde-lagt" miljøet på klubben en del. Har også direkte tilbakemeldinger fra ungdom som er ensomme fordi de i perioder ikke har kunnet omgås venner i andre klassetrinn, hverken på skolen eller klubben, og de ikke har venner i sin egen klasse.»

«Når vi har hatt antallsbegrensning er det jo noen som ikke får være med - det er leit. Det er også kjedelig for ungdom og voksne når arrangementer og andre planer blir avlyst. Da går man til slutt inn i nye prosjekter uten helt å ha trua på at det skal bli noe av».

«Færre ungdommer som medvirker, går utover medbestemmelsen».

«Pandemien har ført til et generasjonsskifte på klubben. Vi fikk ikke vært ute på skolene med info på 2år og da vi kom oss ut i fjor høst resulterte det i at vi fikk inn 3 klassetrinn samtidig. Vi er selvsagt glade for å få inn 60 - 70 ungdommer pr kveld, men vi merker at mange av dem har behov for kontakt og oppfølging. Med 3 ansatte å jobbe har det vært krevende, og det har vært mye kontakt med skole og hjelpeapparat mellom åpningskveldene. I tiden vi var stengt var det vanskelig å komme i kontakt med ungdommene. De vi var mest bekymra for kontakta vi direkte, men det var selvsagt mange vi ikke fikk kontakt med».

Ni respondenter opplevde også at pandemien har hatt positive effekter for deres fritidsklubb, ungdomshus eller åpne møteplass:

«(...) Pandemien har gjort oss mer kreative, hvor vi har funnet en ny måte å nå ungdommer gjennom sosiale medier og gaming».

«Vi har utvidet fra 1 til 4 tilbud i ulike deler av bygda og har endelig fått et skikkelig gamingtilbud på plass».

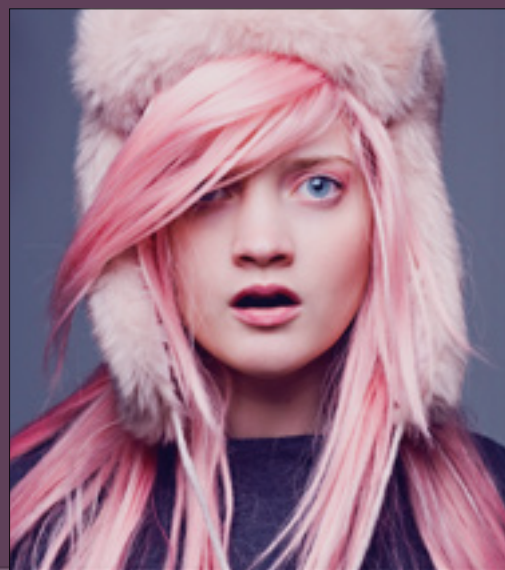
«Mistet kontakt med en del ungdommer. Men har også kommet i kontakt med en del nye».

«Pandemien har tvunget oss til å tenke frem andre løsninger om hvordan vi kan være tilgjengelig for ungdommene på en god måte. Samtidig så ser vi at de som virkelig har hatt behov for klubben og voksenkontakt virkelig har fått kvalitetstid, og vi ansatte har fått god tid til relasjonsbygging hos disse ungdommene (...)».

Likeledes oppga tre klubbledere en opplevelse av liten endring i drift som følge av pandemien:

«Vi har vært heldige. Har fått lov til å holde åpent stort sett hele tiden og har fått gjennomført aktiviteter».

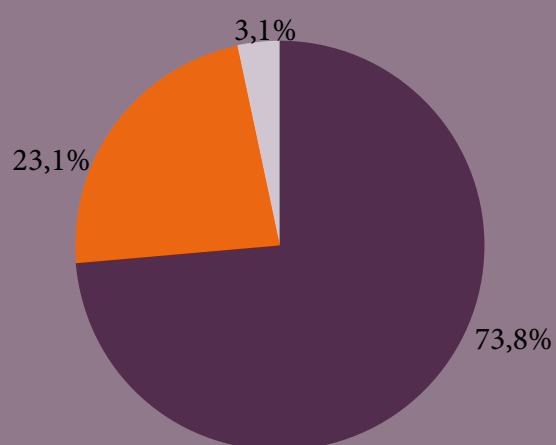
«Driften hos oss går som normalt da vi jobber med sårbare barn. Vi har en stor park som er åpen 24/7 der har vi sett økt aktivitet under hele pandemien. Vi må bare bruke fantasien og de store ute områdene vi har så får vi til det meste».

Effektene av siste runde med restriksjoner

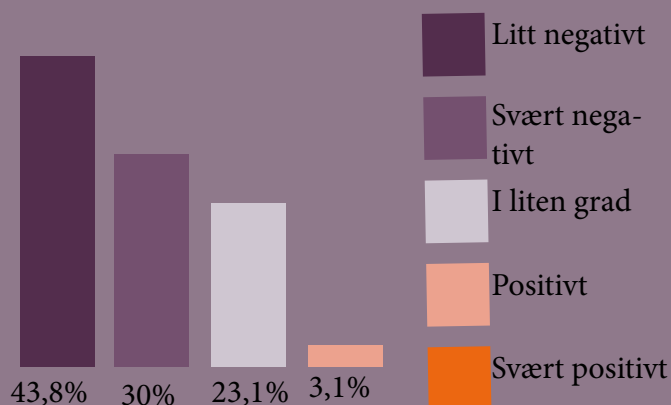
Restriksjonene som ble innført av regjeringen fra 14. januar til 1. februar innebar at barn og unge kunne gjennomføre utendørsaktiviteter som normalt. Innendørs var det anbefalt at gruppestørrelsen var på omtrent 20 personer eller etter klasse/kohort3.

Ved svar på spørsmålet «Nylig innførte regjeringen nye restriksjoner. Hvordan påvirkes dere av disse?» kom det fram at 73,8% opplevde disse litt negativt eller svært negativt. Videre, var det kun 3.1 % som opplevde å bli påvirket positivt av disse, mens 23.1 % opplevde å bli påvirket i liten grad.

106 av 131 respondenter valgte å svare på oppfølgerspørsmålet «Ønsker du å utdype». Disse svarene reflekterer godt prosentfordelingen over og gir god innsikt i årsakene til hvorfor overvekten av respondentene oppfatter at restriksjonene har hatt en negativ innvirkning på møteplassen.

De fleste respondentene, 65 stykker, skrev at de opplever at deres møteplass påvirkes negativt av restriksjonene ved at antallet som kan bruke deres gratis lavterskel møteplass begrenses. Mens de fleste klubbledere opplever å måtte avvise barn og unge i døra, oppga 17 av respondentene at færre enn 20 brukere møter opp på grunn av tiltakene.

«Krise å måtte avvise over 100 ungdommer i døra».

«Antalsbegrensing 20 pers ikkje forenlig med vår klubb sin primærfunksjon som lågterskel uformell møteplass».

«Når det åpne opp i høst hadde vi et rush av ungdommer som besøkte klubben. Nå når det er restriksjoner igjen har vi mista mange ungdommer. De kommer ikke når de må melde seg på. Vi har gått fra 80 til 5 ungdommer på en kveld».

«Med restriksjoner på maks antall, gjør det oss lite relevante og lite interessante».

«Etter gjenåpningen i høst så hadde vi en voldsom økning i ungdommer som benyttet seg av tilbudet, og i gjennomsnitt så hadde vi mellom 70-90 ungdommer innom på en vanlig kveld. Etter de nye restriksjonene har blitt innført igjen så har dette naturlig nok blitt redusert betraktelig, og vi har mistet kontakten med mange av ungdommene som kanskje har hatt behov for klubben. Vi ser også at på klubben som er i skole-lokaler så har det vært ganske kjipt for ungdommene at vi kun har hatt mulighet for å ha trinnvis-åpning og ikke på tvers av trinnene. Ungdommene savner rett og slett å være sammen».

«En del ungdommer en hjemme i karantene eller frykter å bli smittet. Det gjør at oppmøte er lavere».

15 respondenter vektla de praktiske problemene som oppsto rundt forståelse, etterlevelse og håndhevelse av smittevernreglene:

«Grensen på "omtrent 20" er vanskelig å overholde».

«Umulig med avstand».

«Ungdommene forstår ikke tiltakene. De minner dem ikke om skolehverdagen. Mange har vært smittet, og det er sånn sett ikke grunn til at de ikke skal få komme inn. Barn og unge føles ikke som prioritert gruppe, så lenge denne restriksjonen består».

«Vår erfaring er at ungdommene etter at det åpnet opp ikke var særlig åpne for å gå tilbake og følge påbud om

bruk av munnbind og avstand, og vi så det som svært vanskelig å skulle ha åpent innendørs når vi visste at ungdommene ikke ville klare å følge reglene. Vi var derfor i et dilemma der vi måtte vurdere ulike hensyn opp mot hverandre: Skal vi ha åpent som medfører at vi vet at smittevernreglene blir brutt, eller skal vi holde stengt og flytte aktiviteten over på noe annet? - Som kommunal klubb valgte vi å støtte opp om smittevernreglene og tilbød skolekohorter et fritidstilbud på ungdomsklubben».

«Vanskelig å finne rett informasjon, siden vi i fritidsklubben ikke blir prioritert».

«Vanskelig å planlegge fremover i tid, mange aktiviteter blir avlyst. Mye tid har gått til smitte».

Syv klubbledere opplevde tilnærmet normal drift og etterspørsel under siste runde med nedstenginger:

«Vi er som sagt en liten klubb og årets medlemsmasse så holder vi oss under maks grensa. Alle som har kunnet har fått lov til å komme på klubben. Det har dog vært et par ganger vi har nådd maks grensa og har måtta si nei til noen få».

«Vi er en stall på et ridesenter, vi har store arealer pga. hestene, slik at avstand mellom folk er enkelt».

«Skulen blei en kohort så da kom alle inn på klubben fra ungdomsskolen».

To tilbakemeldinger var også positive:

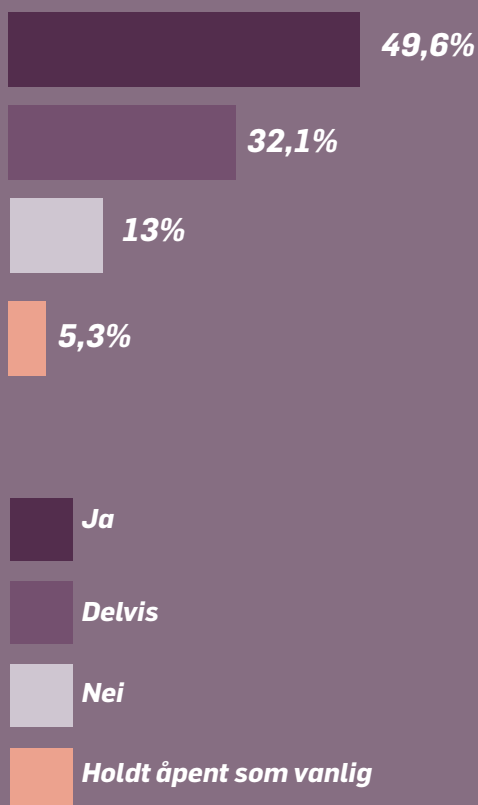
«Åpning for ungdom på tvers av kohorter er positivt. Max 20 klarer vi å regulere. Handsprit og gjesteliste har vi operert med sidan starten i august 2020».

«Klubbene i Eidsvoll har historisk sett vært godt besøkt, og restriksjon på antall påvirker tilbudene. På den andre siden gir dette en mulighet til å jobbe spisset med kvalitativt innhold for en mindre gruppe».

Alternative aktivitetstilbud

Et funn i denne undersøkelsen er at mange fritidsklubber, ungdomshus og liknende møteplasser har tilrettelagt for alternative aktiviteter under pandemien. Ved svar på spørsmålet «Har din klubb hatt alternative aktiviteter under nedstengingene?» svarte de fleste, 49.6 %, ja, og 32.1 % delvis. 13 % svarte nei, Videre rapporterte 5.3 % at deres møteplas hadde holdt åpent som vanlig.

«Har din klubb hatt alternative aktiviteter under nedstengingene?»

115 av 131 respondenter valgte å svare på oppfølgingsspørsmålet «Hvilke aktiviteter har dere gjennomført?». Av disse svarene kommer det frem at store deler av driften i de fleste fritidsklubber er blitt flyttet helt eller delvis til digitale flater og/eller utendørs i perioder. Av de 115 respondentene oppgir 58 at de har flyttet all eller noe drift til digitale møteplasser som Discord, mens 46 har flyttet noe eller all drift utendørs. For eksempel har klubbene tilrettelagt for turer, skigåing, overnatting, utekino og rebusløp utendørs, og konkurranser, gaming, LAN, chatte-tjenester, krisetelefon og streamet kino digitalt. Eksempelsvar inkluderer:

«Vi har hatt vinteraktivitet i slalåmbakken og gjennomført ei sommeruke med overnatting».

«Siden vi er en gård, har vi kunnet gjøre det meste utendørs, men vi har virkelig savnet å kunne være inne. Særlig i perioder med kaldt vær, og mange barn mangler gode klær».

«Digital klubb på discord, uteaktiviteter, rebusløp, konkurranser, streaming på twitch, gamingkvelder».

«Vi har hatt Discord hvor vi har hatt gaming, tegnekurs, D&D kurs, gode samtaler. Vi har også hatt konkurranser på sosiale medier og vi hadde en egen quiz via "fotspor" appen som gjør at man må bevege seg rundt».

«Discord-klubb, feltteam (utegåing). Liten effekt i forhold til vanlige åpne dører».

Seks klubbledere oppga eksplisitt at deres møteplass ikke tilbød nye aktiviteter, men forsøkte å opprettholde det eksisterende tilbudet så godt det lot seg gjøre:

«Alle aktivitetene har vært åpne».

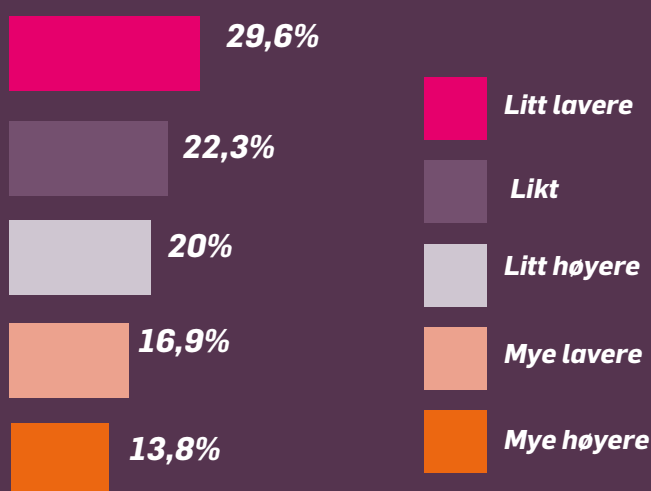
«Vanlig klubbdrift, men i en mindre skala og uten de store temakveldene».

Disse funnene sammenfaller godt med funn gjort i kvalitative intervjuer forskningsinstituttet NOVA gjorde i forbindelse med innhenting av data til rapporten «Hvordan har ungdom, ungdomskultur og ungdomsarbeid blitt påvirket av pandemien?» i 20214. De fant at «(...) ungdomsarbeidere reagerte proaktivt under pandemien og nedstengingen, og utviklet nye tilbud via digitale plattformer (ved for eksempel å legge til rette for å lage podcasts samt ulike gamingaktiviteter)».

Besøksnivå etter gjenåpning

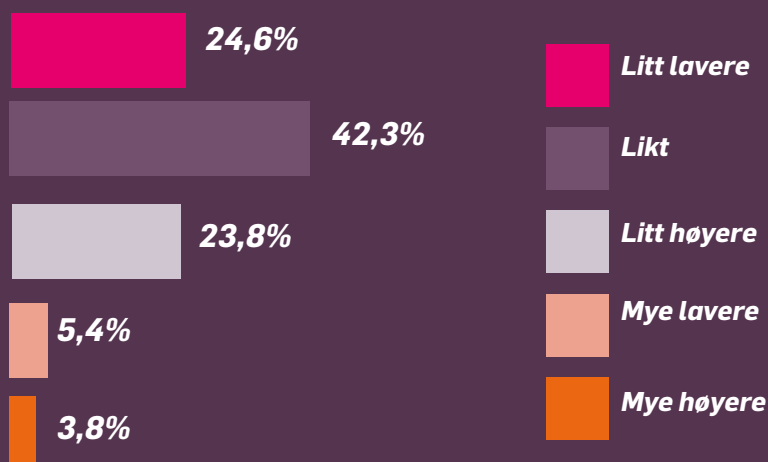
Av undersøkelsen kommer det fram at klubbledere har hatt ulike erfaringer med antall barn og unge som har besøkt klubben før pandemien og etter gjenåpningen av samfunnet i høst. Da de ble spurt «Hvordan var besøksnivået på klubben ved gjenåpning i høst kontra før pandemien?» svarer lederne svært ulikt. På den ene siden oppgir 46.2 % at de har opplevd et lavere eller mye lavere besøkstall etter gjenåpningen. På den annen side opplevde 33.8 % at de hadde et høyere eller mye høyere besøkstall etter gjenåpningen. 22.3% av klubblederne opplevde å ha et likt besøkstall.

«Hvordan var besøksnivået på klubben ved gjenåpning i høst kontra før pandemien?»

Aktivitetsnivå etter gjenåpning

Av undersøkelsen kommer det fram at klubbledere har hatt ulike erfaringer med nivået av aktivitet ved sine fritidsklubber, ungdomshus og liknende møteplasser før pandemien og ved gjenåpningen i høst. Da de ble spurt «Hvordan var aktivitetsnivået på klubben ved gjenåpning i høst kontra før pandemien?» svarte 42,3% at de opplevde å ha et likt aktivitetsnivå, mens 30 % opplevde å ha et mye lavere eller lavere aktivitetsnivå enn før og omtrent like mange, 27.6 %, å ha et høyere eller mye høyere aktivitetsnivå enn før.

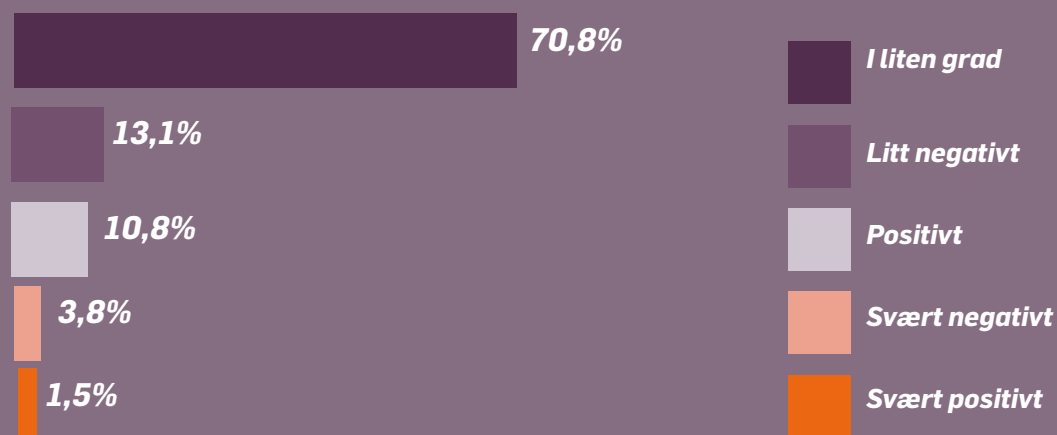
Økonomiske konsekvenser av pandemien

Undersøkelsen indikerer at klubbledere har opplevd at deres fritidsklubb, ungdomshus eller liknende åpne møteplass i liten grad har blitt påvirket økonomisk av pandemien. Ved svar på spørsmålet «Hvordan har din klubb blitt økonomisk påvirket av pandemien?» kommer det fram at 70,8 % opplever at pandemien har påvirket klubben økonomisk i liten grad. 16,9 % opplever at påvirkningen har vært litt eller svært negativ, mens 12,3 % opplever at påvirkningen har vært litt eller svært positiv.

Ettersom dette spørsmålet ikke ble etterfulgt av et oppfølgings spørsmål der klubbledere fikk utdype sine svar kan vi ikke si noe sikkert om årsakene til denne fordelingen i svarprosent. Imidlertid fremkommer det i utdypende svar på spørsmål 2., vedrørende aktiviteter, at flere klubber har finansiert nye aktiviteter gjennom søknadsmidler, mens andre har opplevd at tilpasningen til nye smittevernregler har medført større kostnader.

For å tilegne oss mer kunnskap om den økonomiske situasjonen fritidsklubbfeltet står i etter pandemien vil temaet for neste miniundersøkelse være nettopp dette.

«Hvordan har din klubb blitt økonomisk påvirket av pandemien?»

Konklusjon

Formålet med denne undersøkelsen var å kartlegge hvordan klubbledere har opplevd at pandemien har påvirket fritidsklubber, ungdomshus og liknende åpne møteplasser mer systematisk. Hovedfunnet i undersøkelsen er at de fleste klubbledere, 92,3 % av 131 respondenter, mener at pandemien har preget fritidsklubbfeltet litt eller svært negativt. I sine utdypende svar kommer det frem at hovedårsaken til dette er smittevernsrestriksjoner og nedstenginger som har ført til stort frafall, utfordringer med planlegging og kontinuitet, mindre ungdomsmedvirkning og dårligere relasjonsbygging, økende hærverk og ensomhet blant unge. Undersøkelsen viser at også at 73,8 % av klubbledere opplevde den siste runden med restriksjoner som negative for feltet grunnet utfordringer med etterlevelse av smittevern og reduksjon i antall brukere.

Av undersøkelsen kom det også frem at kun 22,3% av klubbledere opplevde å ha et likt besøkstall ved gjenåpningen i høst som før pandemien, mens 33,8% opplevde høyere besøkstall og 46,2 % lavere besøkstall.

Samtidig kom det fram at de fleste, 42,3% av klubbledere opplevde at klubben hadde et likt aktivitetsnivå etter gjenåpningen som før pandemien, mens 30 % opplevde å ha et lavere aktivitetsnivå og 27,6 % å ha et høyere aktivitetsnivå etter gjenåpningen. Sett i sammenheng, viser disse sprikende funnene at fritidsklubber, ungdomshus og liknende møteplasser står overfor ulike utfordringer framover. Mens noen har utviklet og/eller opprettholdt populære tilbud og rekruttert mange ungdommer, har andre opplevd et frafall der behovet for rekruttering framover er stort. Relatert til dette kom det også fram at pandemien har ført til at 81,7 % av klubbene har gjennomført alternative eller delvis alternative aktiviteter under pandemien med variert suksess. Hovedsakelig er all eller noe drift flyttet utendørs eller over på digitale flater. Sist, men ikke minst, opplevde 70,8 % av klubblederne at pandemien har påvirket klubbfeltet økonomisk i liten grad. Dette skyldes trolig at et felt som allerede er dårlig stilt økonomisk Kikke opplevde noen økning eller nedgang i inntekter under pandemien.

**Ungdom og Fritid,
februar 2022.**

UNGDOM OG FRITID